Iceland
Liechtenstein
Norway

Civil
Society Fund

POLITIKA OCHRANY PRÁV ZRANITEĽNÝCH OSÔB A DETÍ

Konzorcium EEA Civil Society Fund

OBSAH

OBSAH 1
1 VÍZIA 2
2 PRINCÍPY, DEFINÍCIE A VYMEDZENIE POLITIKY 2
2.1 Princípy 3
2.2 Definície 5
2.3 Vymedzenie Politiky 9
3 PREVENCIA, NAHLASOVANIE A POSTUP PRI PORUŠENÍ POLITIKY 11
3.1 Prevencia porušovania Politiky 11
3.1.1 Kódex správania 12
3.2 Nahlasovanie porušenia Politiky 15
3.3 Postupy pri porušení Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí 16
4 USMERNENIA V KOMUNIKÁCII A V KOMUNIKÁCII S MÉDIAMI 19
4.1 Princípy 19
4.2 Informovaný súhlas 20
4.3 Vedenie rozhovoru 21
4.4 Návšteva fotografov, filmových štábov a iných osôb 22
Príloha č. 1: Správa o porušení Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA Civil Society Fund Slovakia 23
Príloha č. 2: Rozpoznávanie prejavov násilia 25
Príloha č. 3: Čestné vyhlásenie o dodržiavaní Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí 26
Príloha č. 4: Záväzné vyhlásenie súhlasu s Politikou ochrany práv zraniteľných osôb a detí 28
Príloha č.5: Dôležité kontakty 30

1. VÍZIA

Konzorcium Nadácie Ekopolis, Karpatskej nadácie a Nadácie otvorenej spoločnosti (ďalej len „Konzorcium“), ako správca programu EEA Civil Society Fund Slovakia pre roky 2025 – 2030, podporí organizácie občianskej spoločnosti, ktoré prispievajú k rozvoju demokracie, ochrane ľudských práv, rovnosti, právneho štátu a aktívneho občianstva na Slovensku.

Ochrana zraniteľných skupín, vrátane detí, zapojených do programu a projektov podporených v rámci programu je pre Konzorcium kľúčová.

Konzorcium sa zaväzuje k ochrane všetkých detí a zraniteľných osôb pred akýmikoľvek skutkami, ktoré by im mohli ublížiť alebo porušiť ich práva. **Uplatňuje nulovú toleranciu voči porušeniu Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí (ďalej len „Politika“) a každé podozrenie na jej porušenie bude riešiť bezodkladne, s dôrazom na bezpečnosť, dôstojnosť a práva všetkých zainteresovaných.**

Politika obsahuje definície a postupy, ktoré musia pracovníci, organizácie a jednotlivci spolupracujúci s Konzorciom v rámci EEA Civil Society Fund Slovakia programu (ďalej len Program) dodržiavať. Zodpovednosť za dodržiavanie Politiky nesie Steering Committee programu EEA Civil Society Fund Slovakia.

2. PRINCÍPY, DEFINÍCIE A VYMEDZENIE POLITIKY

Táto Politika vychádza zo spoločného záväzku Konzorcia zabezpečovať najvyšší možný štandard ochrany zraniteľných osôb a detí v rámci programu EEA Civil Society Fund Slovakia.

2.1. Princípy

Cieľom Konzorcia je predchádzať akémukoľvek zneužitiu práv zraniteľných osôb, vrátane detí, počas ich zapojenia do Programu – vrátane projektov, ktoré konzorcium v rámci Programu finančne podporuje, preto:

- vytvára bezpečné prostredie, kde deti, mladí ľudia a dospelí otvorene hovoria o problémoch bezpečnosti a ochrany;
- praktizuje transparentnú komunikáciu v rámci Konzorcia, ale i mimo neho (medzi partnermi a každým kto príde do styku s predstaviteľmi Konzorcia, aby podporil nárast povedomia a princípov implementácie ochrany práv zraniteľných osôb a detí;
- vytvára jasné procesy, ktorými rieši prípadné obvinenia z porušenia Politiky otvorene, spoľahlivo a spravodlivo.

Všetky zraniteľné osoby a deti, ktorí sa zúčastňujú na aktivitách organizovaných alebo podporených Konzorciom, majú právo, aby:

- ich zdravie, bezpečnosť, dôstojnosť, blaho a najlepší záujem boli prvoradé;
- boli rešpektovaní a pochopení v rámci svojho kultúrneho, národnostného a náboženského pozadia;
- boli vypočutí a ich názor bol plne braný do úvahy;
- sa stali aktívnymi účastníkmi pri rozhodnutiach, ktoré sa ich priamo týkajú.

Konzorcium sa zároveň zaväzuje dodržiavať šesť základných zásad Usmernenia Stáleho medziagentúrneho výboru pre integráciu intervencií proti rodovo podmienenému násiliu do humanitárnej činnosti v súvislosti so sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním (ďalej len „SVZ“)[1]:

- SVZ pracovníkmi, ktorí poskytujú humanitárnu alebo inú pomoc a podporu, je závažným porušením pracovnej disciplíny a dôvodom na ukončenie pracovného pomeru.
- Sexuálne aktivity s deťmi (osobami mladšími ako 18 rokov) sú zakázané bez ohľadu na to, akú vekovú hranicu legálneho sexu určujú

[1] https://gbvguidelines.org/wp/wp-content/uploads/2016/10/2015_IASC_Gender-based_Violence_Guidelines_full-res.pdf?utm_source=chatgpt.com

slovenské zákony. Mylné presvedčenie o veku dieťaťa čin neospravedlňuje.

- Je zakázané vymieňať peniaze, zamestnanie, tovar alebo služby za sex vrátane sexuálnych služieb alebo iných foriem správania, ktoré ponižuje, degraduje alebo vykorisťuje. To zahŕňa aj výmenu humanitárnej alebo inej pomoci, na ktorú majú prijímatelia nárok.
- Sú zakázané akékoľvek sexuálne vzťahy založené na nevhodnom využívaní postavenia alebo pozície medzi poskytovateľmi humanitárnej alebo inej pomoci a ochrany a osobami, ktoré majú z takejto pomoci a ochrany prospech. Takéto vzťahy podrývajú dôveryhodnosť a integritu humanitárnej pomoci a inej práce so zraniteľnými osobami.
- Ak má nejaký pracovník obavy alebo podozrenia súvisiace so sexuálnym zneužívaním alebo vykorisťovaním zo strany nejakého kolegu, či už z rovnakej alebo inej organizácie (vrátane pracovníkov Konzorcia), je povinný nahlásiť ich prostredníctvom zavedených ohlasovacích mechanizmov.
- Humanitárni a iní pracovníci, ktorí pracujú so zraniteľnými osobami, majú povinnosť vytvárať a udržiavať prostredie, ktoré predchádza sexuálnemu vykorisťovaniu a zneužívaniu a podporuje implementáciu Kódexu správania Politiky. Riadiaci pracovníci na všetkých úrovniach majú osobitnú zodpovednosť za podporu a rozvoj systémov, ktoré udržiavajú takéto prostredie.

Konzorcium zaväzuje k dodržiavaniu týchto princípov všetkých pracovníkov členských organizácií Konzorcia ako aj svojich dodávateľov, partnerské organizácie a organizácie, ktoré prijímajú finančnú podporu od Konzorcia.

Akékoľvek porušenie tejto Politiky (bez ohľadu na to, či je to podozrenie, údajný alebo dosvedčený čin) sa má okamžite ohlásiť. Konzorcium garantuje možnosť anonymného ohlásenia a úplnú ochranu tým, ktorí vznesú obvinenie v dobrej viere. Ochrana identity bude zabezpečená tak, že sa ich meno nahradí kódom, a že sa obmedzí prístup k informáciám o ohlásení.

2.2 Definície

Konzorcium
Konzorcium správcov programu EEA Civil Society Fund Slovakia (ďalej EEA CSF SK) tvorí Nadácia Ekopolis, Karpatská nadácia a Nadácia otvorenej spoločnosti. Povinnosti a postupy, ktoré má v tejto Politike vykonať Konzorcium, vykonáva prostredníctvom všetkých troch členských organizácií.

Pracovník
Akákoľvek osoba, ktorá pre Konzorcium vykonáva platenú alebo neplatenú činnosť, na základe pracovnej alebo obdobnej zmluvy, obchodnoprávnej alebo dobrovoľníckej zmluvy, či zmluvy o stáži alebo akéhokoľvek iného relevantného typu zmluvy.

Zodpovedná organizácia
Organizácia, s ktorou má Konzorcium, respektíve jej členská organizácia, zmluvný vzťah v rámci programu EEA Civil Society Fund Slovakia, a v ktorej došlo k porušeniu práv zraniteľných osôb a/alebo dieťaťa, respektíve ktorá zamestnáva údajného páchateľa (alebo s ním má zmluvný vzťah), a je tak zodpovedná za prešetrenie obvinenia a vyvodenie dôsledkov v súlade s Politikou a jej princípmi.

Dieťa
Podľa Dohovoru o právach dieťaťa sa dieťaťom rozumie každá ľudská bytosť do 18 rokov veku, pokiaľ podľa zákona vzťahujúceho sa na dieťa nebola plnoletosť dosiahnutá už skôr.

Zraniteľní dospelí
Osoby vo veku 18 rokov alebo starší, ktorí nie sú schopní zabezpečiť si vlastné potreby a chrániť sa pred zneužívaním alebo vážnym vykorisťovaním v dôsledku poškodenia duševných, fyzických a/alebo emocionálnych funkcií, alebo sa nachádzajú v nepriaznivej situácii alebo zraniteľnej pozícii, častokrát bez vlastného pričinenia.

Sexuálne vykorisťovanie
Akékoľvek skutočné zneužitie alebo pokus o zneužitie zraniteľnej situácie, rozdielov v mocenskom postavení alebo dôvery na sexuálne účely, vrátane – ale

nielen – peňažného, spoločenského alebo politického zisku zo sexuálneho vykorisťovania inej osoby.

Sexuálne zneužívanie
Skutočné fyzické aktivity sexuálnej povahy alebo vyhrážanie sa nimi – či už k nim dôjde násilím alebo za nerovných alebo nátlakových podmienok. Zahŕňa akékoľvek sexuálne aktivity s neplnoletými (mladšími ako 18 rokov). Sexuálne zneužívanie môže byť fyzické, verbálne alebo emocionálne. Môže zahŕňať fyzický kontakt vrátane penetrácie (napr. znásilnenia) alebo bez nej.

V prípade dieťaťa môže zahŕňať nútenie alebo lákanie dieťaťa, aby sa zúčastnilo sexuálnych aktivít, bez ohľadu na to, či si je vedomé, čo sa deje. Môže to zahŕňať aj nekontaktné aktivity, napríklad zapájanie dieťaťa do pozerania alebo tvorby pornografických materiálov, sledovanie sexuálnych aktivít alebo podnecovanie dieťaťa, aby sa správalo sexuálne nevhodným spôsobom. Komerčné sexuálne vykorisťovanie detí znamená sexuálne zneužívanie dospelým za odmenu v peňažnej alebo inej forme priamo dieťaťu či tretej osobe alebo tretím osobám. V tomto prípade sa s dieťaťom zaobchádza ako so sexuálnym a komerčným objektom. Komerčné sexuálne vykorisťovanie detí predstavuje typ nátlaku a násilia voči dieťaťu, takže je vlastne nútenou prácou a súčasným typom otroctva. Detská pornografia znamená akékoľvek zobrazovanie, akýmikoľvek prostriedkami, dieťaťa alebo človeka s detským vzhľadom zúčastňujúceho sa na skutočných alebo simulovaných explicitne sexuálnych aktivitách alebo zobrazovanie pohlavných orgánov dieťaťa alebo človeka s detským vzhľadom na primárne sexuálne ciele. To môže zahŕňať fotografie, negatívy, snímky, časopisy, knihy, kresby, filmy, video nahrávky, počítavové súbory a obsah sociálnych médií. Všeobecne vzaté, existujú dve kategórie pornografie: softcore (nie je sexuálne explicitná, ale obsahuje nahé a zvodné vyobrazenie detí) a hardcore (obsahuje vyobrazenie detí priamo pri sexuálnych aktivitách).

Sexuálne vykorisťovanie a zneužívanie (SVZ)
Akty alebo incidenty s charakterom sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania alebo pokusy o ne, prípadne vyhrážanie sa nimi. SVZ nastáva, keď osoby v pozícii moci alebo dôvery zneužijú zraniteľnosť osôb, ktorým poskytujú pomoc alebo podporu, na sexuálne účely. SVZ je závažným porušením pracovnej disciplíny a dôvodom na skončenie pracovného pomeru.

Rodovo podmienené násilie (z angl. GBV) verzus SVZ
Zastrešujúci pojem, ktorým sa označujú všetky škodlivé činy vykonané proti vôli danej osoby a založené na spoločnosťou priradených (rodových) rozdieloch. Zahŕňa činy, ktoré spôsobujú fyzickú, sexuálnu alebo duševnú ujmu alebo trápenie, vyhrážanie sa takýmito činmi, nátlak a iné obmedzovanie slobody. Môžu sa vyskytnúť na verejnosti alebo v súkromí.

Ochrana detí
Ochrana detí je široký pojem, ktorý zahŕňa princípy, štandardy, smernice a postupy vytvorené so zámerom chrániť deti pred úmyselným alebo neúmyselným zneužívaním. V tomto kontexte ochranu detí chápeme ako povinnosť Konzorcia zabezpečiť, aby aktivity v rámci programu EEA CSF SK nespôsobovali ujmy deťom, čiže nevystavovali deti rizikám možného zneužitia alebo ujmy. V prípade podozrenia na porušenie Politiky sa Konzorcium zaväzuje, že každé takéto podozrenie dôsledne vyšetrí a vyvodí dôsledky voči páchateľovi (vrátane zodpovednej organizácii), ak sa podozrenie potvrdí. V prípade potreby, Konzorcium zapája do procesu vyšetrovania aj kompetentné autority a miestne orgány, vrátane polície.

Priamy kontakt s deťmi
Pod týmto pojmom chápeme situáciu, v ktorej sa osoba nachádza priamo v prítomnosti dieťaťa počas akejkoľvek aktivity organizovanej alebo podporenej Konzorciom, bez ohľadu na to, či ide o pravidelné, krátkodobé alebo dlhodobé stretnutia.

Nepriamy kontakt s deťmi
Prístup k informáciám o deťoch, ktoré sa zapájajú do aktivít organizovaných či podporených Konzorciom, ako napríklad mená, adresy, fotografie a prípadové štúdie.

Zneužívanie detí
Sa môže (okrem iného) prejaviť ako:

- **Fyzické týranie**, ktoré má rôzne formy a prejavy ako napríklad: bitie, trasenie, sotenie, popálenie, úmyselné obarenie, dusenie, škrtenie a topenie dieťaťa atď. K fyzickému týraniu dochádza aj vtedy, keď rodič alebo iná zodpovedná osoba zanedbáva symptómy ochorenia alebo úmyselne spôsobuje ochorenie dieťaťa. Niekedy dochádza k špecifickej

forme týrania – tzv. *Münchhausenov* syndróm v zastúpení (by proxy), kedy rodič vymýšľa a úmyselne inscenuje zdravotné problémy dieťaťa, kvôli ktorým je dieťa opakovane pomerne náročne a bolestivo vyšetrované a liečené.

- **Psychické týranie**, ktoré zahŕňa také správanie osôb, ktoré nepriaznivo pôsobí na psychický stav, citový vývoj a správanie dieťaťa. Môže mať rôzne formy a prejavy, napríklad opakované hovorenie deťom, že nie sú milované, nemajú žiadnu hodnotu, nie sú dostatočne dobré alebo ich hodnota nie je adekvátna splneniu očakávania osoby, ktorá sa o nich stará. Taktiež môže zahŕňať vekovo alebo vývinovo nevhodné očakávania od dieťaťa, ako aj vystavovanie dieťaťa nebezpečenstvu alebo vyvolávanie strachu v ňom. Sčasti je psychické týranie súčasťou všetkých foriem zneužívania dieťaťa, ale môže sa objaviť aj samostatne.

- **Zanedbávanie**, pričom ho definujeme ako akútne a vážne ohrozenie dieťaťa v dôsledku nedostatočnej starostlivosti a podnetov dôležitých pre jeho zdravý fyzický a psychický vývin.

- **Šikanovanie**, ktoré definujeme ako úmyselné ublíženie, často opakované v určitom období, pričom sa obeť len veľmi ťažko dokáže ubrániť. Prejavuje sa rôznymi formami, ale najčastejšie prejavy sú: fyzické šikanovanie (bitie, kopanie, odcudzenie vecí obete), verbálne šikanovanie (nevhodné rasistické alebo homofóbne poznámky, vyhrážanie sa, nadávanie) a psychické šikanovanie (izolácia obete, neprijatie do skupiny vrstovníkov).

- **Zneužívanie detí za účelom obchodovania**, ktoré definujeme ako využívanie deti na prácu alebo inú aktivitu s cieľom získania benefitov pre osobu, ktorá je za dieťa zodpovedná, pričom pôsobia poškodzujúco na fyzické a psychické zdravie dieťaťa, jeho vzdelanie alebo morálno–emocionálny rozvoj. Táto forma zneužívania sa prejavuje, okrem iného, nútenou prácou detí.

- **Diskriminácia (priama aj nepriama)** – viď definíciu nižšie

Diskriminácia

Diskriminácia je, v zmysle zákona č. 365/2004 Z .z. o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení neskorších zákonov (antidiskriminačný zákon), porušovanie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. Diskrimináciou je aj obťažovanie, sexuálne obťažovanie, neoprávnený postih, ale aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

- **Priama diskriminácia** je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

- **Nepriama diskriminácia** je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

2.3 Vymedzenie Politiky

Táto Politika má za cieľ zabezpečiť najmä:

- **Ochranu zraniteľných osôb a detí:**
  Niektoré zraniteľné osoby, vrátane detí sú obzvlášť vystavené riziku zneužívania, vykorisťovania a nedbalého zaobchádzania zo strany tých, ktorí sa o nich starajú alebo majú prístup k súkromným informáciám. Mnohé zraniteľné osoby, vrátane detí, ktoré žijú v nepriaznivých podmienkach, už majú skúsenosť, že toto právo na ochranu bolo porušené, a zažili narušený vzťah, dôveru alebo dokonca boli zneužité.

- **Ochranu dobrého mena organizácie:**
  Organizácie, ktoré pracujú so zraniteľnými osobami a deťmi priamo či nepriamo, sú vystavené riziku, že v rámci ich aktivít môže dôjsť k

porušeniu práv. Je dôležité, aby mali zadefinované princípy správania sa a ochrany za účelom predchádzania porušovania práv zraniteľných osôb, vrátane detí

a zároveň, aby existovali transparentné procesy pre ohlásenie a vyšetrenie obvinení z porušenia týchto práv, ako aj na vyvodenie dôsledkov. Organizácie podporené v rámci programu EEA CSF SK sa musia zaviazať k dodržiavaniu tejto Politiky.

Táto Politika sa vzťahuje na:

- všetkých pracovníkov (zamestnancov a pracovníkov, ktorí pre Konzorcium alebo jeho členské organizácie, pracujú inak ako v trvalom pracovnom pomere), členov správnych a dozorných rád, komisií a iných poradných orgánov, stážistov aj dobrovoľníkov;
- všetkých, ktorí spolupracujú s Konzorciom alebo konajú v jeho mene (napr. školiteľov, konzultantov, fotografov a pod.) v rámci programu EEA CSF SK;
- organizácie podporené v rámci programu EEA CSF SK, ako aj osoby, ktoré pre nich pracujú alebo konajú v ich mene.

Z dôvodu účinnej implementácie Politiky je nevyhnutné, aby všetci na koho sa Politika vzťahuje boli oboznámení s obsahom Politiky, porozumeli jej a dodržiavali všetky kroky, ktoré zabezpečujú, aby nedošlo k porušeniu práv zraniteľných osôb a detí, s ktorým prichádzajú do kontaktu počas, ale i mimo práce. Je tiež nevyhnutné, aby všetci zainteresovaní poznali postup pre ohlasovanie porušenia Politiky Konzorciu.

Kópia Politiky bude zaslaná (elektronicky) každej osobe a organizácii spolupracujúcej s a podporenej Konzorciom. Povinnosťou spolupracujúcich/podporených organizácií je informovať svojich pracovníkov a klientov/účastníkov aktivít o obsahu Politiky a vhodným spôsobom informovať zraniteľné osoby a deti o ich právach na ochranu a o procesoch ohlasovania porušení ich práv v prípade, že sa vyskytnú.

V prípade preukázaného porušenia pravidiel a princípov tejto Politiky, respektíve porušenia práv a bezpečnosti zraniteľných osôb a/alebo dieťaťa, si Konzorcium vyhradzuje právo ukončiť spoluprácu s danou organizáciou alebo jednotlivcom. Každé porušenie bude Konzorcium posudzovať individuálne.

Za revíziu a aktualizáciu tejto Politiky zodpovedá Konzorcium. Politika bude prehodnocovaná v primeraných intervaloch, najmä pri zmene legislatívy, praxe, alebo na základe skúseností z implementácie.

Manažér/ka Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA Civil Society Fund Slovakia zodpovedá za kontrolu implementácie Politiky a prijímanie ohlásení o porušení Politiky v mene Konzorcia. Všeobecnú zodpovednosť za implementáciu Politiky nesie Steering Committee programu EEA Civil Society Fund Slovakia.

3. PREVENCIA, NAHLASOVANIE A POSTUP PRI PORUŠENÍ POLITIKY

Táto Politika bola vytvorená s cieľom zabezpečiť najvyššiu možnú úroveň profesionálneho správania sa pri práci so zraniteľnými osobami, vrátane detí, aby nedošlo k ich ohrozeniu počas účasti na aktivitách organizovaných a podporovaných Konzorciom. Každý pracovník, spolupracovník a organizácia, ktorá pracuje so zraniteľnými osobami a/alebo deťmi, musí zabezpečiť, aby sa tieto osoby, deti a ich opatrovníci oboznámili so svojimi právami a spôsobmi nahlasovania porušenia Politiky, vrátane anonymných kanálov a záväzku ochrany oznamovateľa.

3.1 Prevencia porušovania Politiky

Každý pracovník a spolupracovník Konzorcia, ktorý je zapojený do programu EEA Civil Society Fund Slovakia musí:

- oboznámiť sa s touto Politikou vrátane postupu ohlasovania porušenia Politiky a následkov jej porušenia;
- písomne potvrdiť, že súhlasí s princípmi a podmienkami Politiky, a že sa zaväzuje ich dodržiavať.

Každá organizácia, ktorá je finančne podporená Konzorciom alebo inak zapojená do rámu programu EEA Civil Society Fund Slovakia musí:

- **oboznámiť sa s touto Politikou**, vrátane svojich povinností, postupu ohlasovania porušenia Politiky a možných následkov jej porušenia;
- **písomne potvrdiť súhlas** s princípmi a podmienkami Politiky a zaviazať sa ich dodržiavať (ukotvené v zmluve).

.

3.1.1 Kódex správania

Tento Kódex správania obsahuje poučenie o štandardoch etického a vhodného správania sa dospelých k deťom a zraniteľným osobám, ale i zraniteľných osôb a detí navzájom. **Prioritou Kódexu je vždy najlepší záujem zraniteľných osôb a detí a transparentnosť v konaní.** Cieľom Konzorcia je, aby sa dospelí a deti správali k sebe spôsobom, ktorým budú počas aktivít realizovaných v rámci programu EEA CSF SK všetci chránení a v bezpečí.

Každý zúčastnený by mal:

- oboznámiť sa s touto Politikou vrátane svojich povinností, postupu ohlasovania porušenia Politiky a následkov jej porušenia;
- písomne potvrdiť, že súhlasí s princípmi a podmienkami Politiky a že sa zaväzuje ich dodržiavať. Na úrovni Zodpovednej organizácie vyjadruje tento súhlas a záväzok podpisom Čestného vyhlásenia (Príloha č. 3);
- poznať zodpovedné osoby a procesy ohlásenia podozrenia z porušenia práv detí alebo zraniteľných osôb podľa definícií v Politike;
- rešpektovať základné práva detí a zraniteľných osôb a postupovať spravodlivo, pravdivo, ohľaduplne a správať sa k deťom aj iným dospelým s úctou a rešpektom;
- vedieť, čo je zneužívanie detí a zraniteľných osôb (spracované aj v tejto Politike) a poznať zákonné ustanovenia s tým spojené;
- poznať príznaky porušenia práv a bezodkladne hlásiť akékoľvek podozrenie (aj anonymne) Konzorciu prostredníctvom uvedených ohlasovacích kanálov;
- správať sa ku všetkým deťom a zraniteľným osobám rovnako a zapájať ich do aktivít bez rozdielov a diskriminácie;
- chrániť zdravie, bezpečnosť, dôstojnosť a blaho detí, zraniteľných osôb i ostatných ľudí vo všetkých prípadoch;

- brať na vedomie riziko vekovo zmiešaných skupín detí bez dozoru, kedy môže dôjsť k ohrozeniu mladších detí staršími;
- brať na vedomie možné šikanovanie detí alebo zraniteľných osôb navzájom;
- brať na vedomie, ako deti a zraniteľné osoby vnímajú slová, správanie a vzťahy s pracovníkmi a spolupracovníkmi organizácií, ktoré realizujú aktivity, do ktorých sú zapojení;
- zabezpečiť spôsob dohľadu nad deťmi a zraniteľnými osobami, aby mladšie, resp. zraniteľné deti alebo osoby boli chránené pred zneužitím inými deťmi alebo dospelými;
- zabezpečiť prostredie, v ktorom sa deti a zraniteľné osoby môžu rozvíjať – osobnostne, fyzicky, psychicky, sociálne, morálne a intelektuálne;
- podporiť deti a zraniteľné osoby, aby sa nebáli vyjadriť svoj názor, a ich názory rešpektovať;
- zamedziť a/alebo zabrániť prístupu detí k nevhodnému elektronickému obsahu;
- rešpektovať právo na súkromné informácie detí a zraniteľných osôb za každých okolností;
- zabezpečiť písomný informovaný súhlas dieťaťa, mladého človeka alebo zraniteľnej osoby, resp. zákonného zástupcu, v prípade fotografovania, filmovania alebo spracovania súkromných údajov v rámci aktivity.

Žiadny zúčastnený nesmie:

- zapájať sa do akýchkoľvek foriem sexuálnej aktivity s deťmi;
- správať sa provokatívne;
- dovoliť, aby dospelý spal s dieťaťom v jednej izbe alebo posteli sám (okrem prípadu, že rodič/zákonný zástupca dal na to písomné povolenie);
- obliekať, kúpať a inak sa starať o osobnú hygienu detí alebo zraniteľných osôb, ak to už dokážu vykonávať samostatne;
- diskriminovať, znevažovať, zahanbovať, ponižovať deti alebo zraniteľné osoby a spôsobovať akúkoľvek formu psychického týrania (napr. vyjadrovať sa spôsobom, ktorý deti alebo zraniteľné osoby uráža a ubližuje im, alebo ukazovať obrázky alebo hovoriť príbehy, ktoré môžu citovo alebo mentálne ublížiť);
- dieťa alebo zraniteľnú osobu udrieť alebo jej akýmkoľvek iným spôsobom fyzicky ublížiť;
- správať sa spôsobom, ktorý môže priamo ublížiť deťom alebo zraniteľným osobám, alebo ich vystaviť riziku zneužitia;

- podporovať a obhajovať správanie iných dospelých (zamestnancov, dobrovoľníkov, školiteľov a iných), ktorí by porušovali zásady tohto Kódexu správania;
- zostať s dieťaťom sám;
- dovoliť deťom zapojiť sa do hier so sexuálnym podtónom;
- prejavovať pozornosť deťom alebo zraniteľným osobám spôsobom, ktorý je kultúrne alebo inak nevhodný alebo inak necitlivý (bozky, objatia, obtieranie, dotyk a iné);
- vyhľadávať fyzický kontakt s deťmi (napríklad držanie sa za ruky), ak podnet neprichádza od dieťaťa alebo ak s tým dieťa nevyjadrila súhlas;
- navrhovať nevhodný vzťah a podporovať u detí sympatie a prejavy záujmu o vzťah;
- fotiť, filmovať alebo žiadať súkromné informácie okrem tých, ktoré sú odsúhlasené a potrebné pre aktivity Konzorcia;
- nevhodne použiť súkromné informácie o deťoch alebo zraniteľných osobách (napríklad na sociálnych sieťach) mimo odsúhlasených a povolených aktivít;
- je zakázané akékoľvek sexuálne správanie, ktoré je ponižujúce, degradujúce alebo vykorisťujúce, a to voči akejkoľvek osobe – bez ohľadu na vek alebo postavenie;
- je zakázané vymieňať peniaze, zamestnanie, tovar alebo služby za sex, vrátane sexuálnych služieb alebo iných foriem správania, ktoré ponižuje, degraduje alebo vykorisťuje – a to aj v súvislosti s pomocou, na ktorú majú osoby v rámci aktivít programu EEA CSF SK nárok;
- je zakázané vstupovať do sexuálnych vzťahov, ktoré vznikajú v dôsledku nevhodného využívania postavenia alebo moci, napríklad medzi poskytovateľom pomoci a jej prijímateľom;
- nereagovanie alebo neohlásenie správania, ktoré je v rozpore s týmto Kódexom, sa považuje za porušenie Kódexu a môže viesť k rozviazaniu zmluvného vzťahu.

Každý na koho sa Politika vzťahuje je povinný aktívne vytvárať a udržiavať prostredie, ktoré predchádza sexuálnemu zneužívaniu a vykorisťovaniu a podporuje implementáciu tohto Kódexu. Mylné presvedčenie o veku osoby neospravedlňuje porušenie tohto Kódexu – Konzorcium uplatňuje politiku nulovej tolerancie voči akýmkoľvek formám sexuálneho zneužívania alebo vykorisťovania.

Sexuálne vykorisťovanie alebo zneužívanie zo strany pracovníka Konzorcia, respektíve jeho členských organizácií, alebo zo strany pracovníkov partnerských

a podporených organizácií v rámci programu EEA CSF SK je považované za závažné porušenie pracovnej disciplíny a môže byť dôvodom na okamžité ukončenie pracovného pomeru alebo spolupráce.

V prípade, ak sa objaví akékoľvek podozrenie z porušenia tejto Politiky, je potrebné okamžite informovať Konzorcium.

3.2 Nahlasovanie porušenia Politiky

Každý jednotlivec alebo organizácia, na ktorú sa Politika vzťahuje má byť schopná:

- u zraniteľnej osoby alebo u dieťaťa rozpoznať znaky a prejavy, ktoré naznačujú, že došlo k porušeniu jej/jeho práv;
- poznať vhodné a nevhodné správanie vo vzťahu ku zraniteľným osobám a deťom;
- nahlásiť relevantné porušenia tejto Politiky Konzorciu (bez ohľadu na to, či ide o podozrenie z porušenia, údajné porušenie alebo porušenie s výpoveďou svedka) prostredníctvom nižšie uvedených kanálov (s garanciou anonymity).

V prípade, ak ide o porušenie Politiky pracovníkom organizácie, ktorú Konzorcium v rámci programu EEA CSF SK podporilo alebo zapojilo partnersky, Konzorcium postúpi ohlásenie danej organizácii, ktorá sa stáva zodpovednou organizáciou. Zodpovedná organizácia má povinnosť nahlásený podnet prešetriť a vyvodiť dôsledky. Zodpovedná organizácia má povinnosť pravidelne a včas informovať Konzorcium o priebehu vyšetrovania a jeho záveroch. V prípade, ak zodpovedná organizácia nepostupuje podľa týchto postupov, Konzorcium má právo rozviazať zmluvný vzťah podľa podmienok ukotvených v zmluve medzi Konzorciom, respektíve členskou organizáciou Konzorcia, a zodpovednou organizáciou.

Zároveň, v prípade závažného a odôvodneného podozrenia a ohrozenia detí a zraniteľných dospelých, Konzorcium upovedomí príslušné orgány štátnej a verejnej správy a moci tak, ako to ukladajú súvisiace právne normy. O tejto skutočnosti informuje predstaviteľov dotknutej organizácie/partnerov.

Všetky záznamy a správy musia byť uložené na zabezpečenom mieste. Prístup k nim majú iba určené osoby a Steering Committee Konzorcia.

Ako nahlásiť podozrenie z porušenia práv zraniteľných osôb alebo detí

Nahlásiť podozrenie alebo porušenie Politiky je potrebné ohlásiť prostredníctvom týchto kanálov:

- osobné ohlasovanie Manažérovi/ke Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA Civil Society Fund Slovakia;
- ohlasovanie telefonicky alebo prostredníctvom SMS (aj anonymne) Manažérovi/ke Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA Civil Society Fund Slovakia na čísle +421 949 174 809;
- emailom na adresu fricova@eea-csf.sk;
- písomné ohlásenie listom označeným textom „súvisiace s Politikou ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA CSF SK – dôverné“, ktoré ponúka možnosť ohlasovať aj anonymne – list je možné zaslať poštou na adresy členov konzorcia uvedené nižšie.

3.3 Postupy pri porušení Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí

Konzorcium zaväzuje pracovníkov členských organizácii k oznamovaniu porušovania Politiky.

Ak má ktokoľvek podozrenie z porušenia Politiky pracovníkom členskej organizácie Konzorcia, jednotlivcom alebo organizáciou, ktorí sú podporovaní alebo sú v akomkoľvek zmluvnom vzťahu s Konzorciom alebo ktorí konajú v mene Konzorcia v rámci programu EEA CSF SK, je potrebné **bezodkladne nahlásiť toto podozrenie** Manažérovi/ke Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA Civil Society Fund Slovakia (ďalej len Manažér/ka Politiky) **.**

Manažér/ka Politiky:

- v prípade potreby oznámi ohlásenie miestnym alebo národným orgánom (vrátane polície, ak je podozrenie zo spáchania trestného činu);

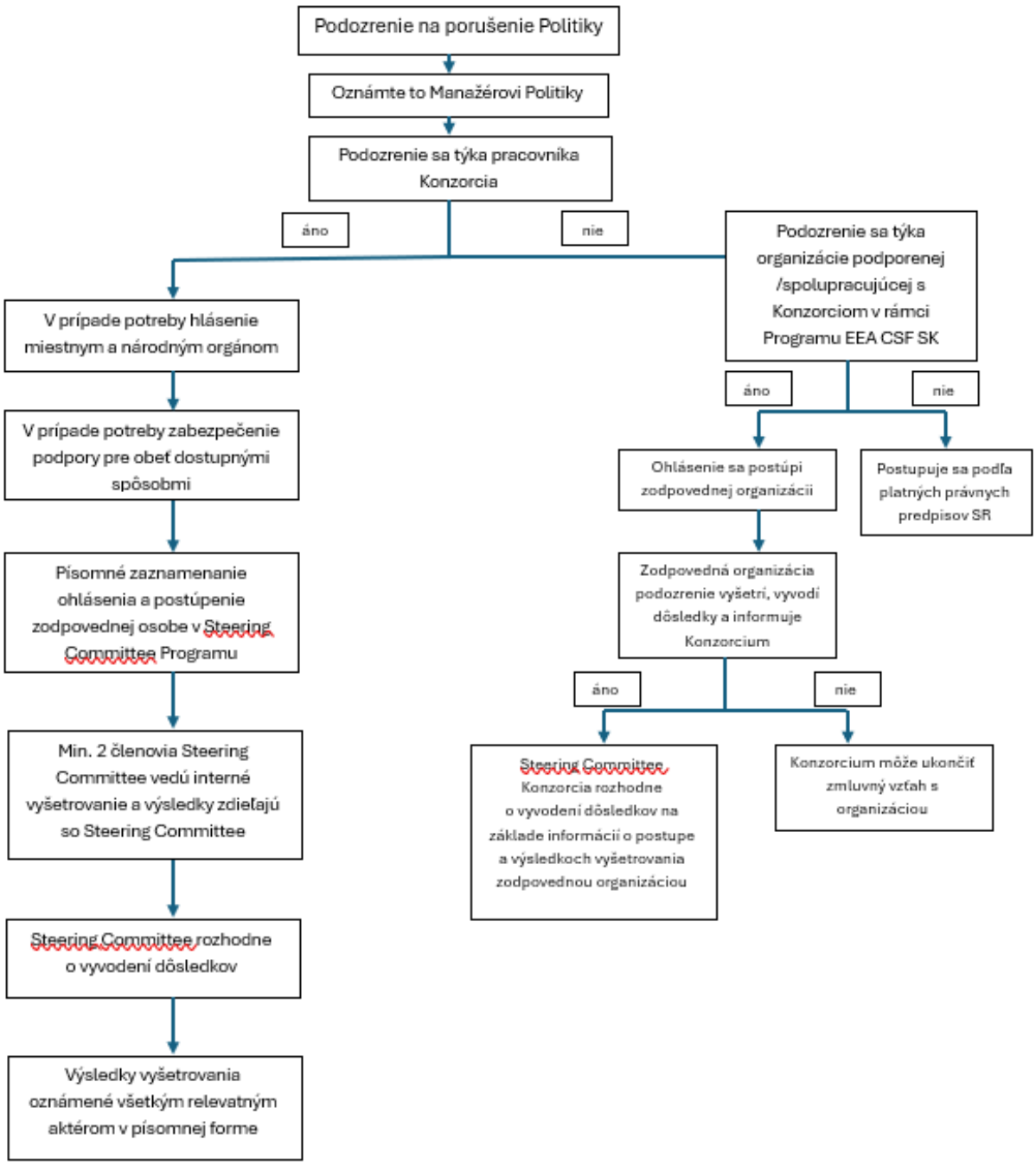
- zabezpečí bezpečie a potrebnú podporu pre zraniteľnú osobu alebo dieťa, ktorého sa nahlásenia týka dostupnými spôsobmi (kontaktovanie krízových liniek, zapojenie štátnych orgánov, zabránenie ďalšieho kontaktu s podozrivým a podobne);
- písomne zaznamená a postúpi ohlásenie zodpovednej osobe zo Steering Committee programu EEA Civil Society Fund Slovakia, pričom záznam má obsahovať všetky dôležité údaje, vrátane údajov o obeti, páchateľovi a ohlasovateľovi, ak nahlásenie nie je anonymné;
- v prípade, ak sa oznámenie netýka pracovníka Konzorcia, respektíve členskej organizácie Konzorcia, ohlásenie postúpi zodpovednej organizácii, ktorá vedie vyšetrovanie a vyvodzuje dôsledky. Zároveň má zodpovedná organizácia povinnosť informovať Konzorcium pravidelne a včas o postupe a výsledkoch vyšetrovania. V prípade, ak zodpovedná organizácia nepostupuje podľa tohto procesu a/alebo nevyvodí dôsledky z potvrdeného porušenia Politiky, Konzorcium si vyhradzuje právo ukončiť spoluprácu s danou organizáciou.

Konzorcium a jej členské organizácie si vyhradzujú právo prijať akékoľvek opatrenia v súvislosti s porušením Politiky, a to už aj v štádiu podozrenia, vrátane podania hlásenia na polícii.

Vyšetrovanie obvinenia z porušenia Politiky vedú minimálne dvaja členovia Steering Committee programu EEA CSF SK. Postup pri vyšetrovaní a zistenia sú písomne zaznamenané a uložené na bezpečnom mieste, ku ktorému majú prístup len členovia Steering Committee. O vyvodení dôsledkov rozhodujú všetci členovia Steering Committee.

Rozhodnutie o akýchkoľvek záveroch v súvislosti s ohlásením porušenia Politiky bude komunikované všetkým relevantným aktérom v písomnej forme.

Postup pri nahlasovaní:

4. USMERNENIA V KOMUNIKÁCII A V KOMUNIKÁCII S MÉDIAMI

Táto časť Politiky obsahuje usmernenia týkajúce sa komunikácie s verejnosťou alebo médiami. Obsahuje základné princípy ochrany bezpečnosti zraniteľných osôb a detí v každej situácii, ako aj iné špecifické usmernenia, ktoré musia dodržiavať všetci na koho sa Politika vzťahuje. Usmernenia zahrnuté v tejto Politike sú použiteľné a relevantné vo všetkých formách komunikácie, sociálne siete nevynímajúc.

Kvôli bezpečnosti zraniteľných osôb a/alebo detí je za každých okolnosti nevyhnutné získať ich informovaný súhlas, v prípade dieťaťa aj informovaný súhlas podpísaný rodičom alebo zákonným zástupcom, v ktorom súhlasia s použitím fotografií, audio-vizuálnych výstupov a výpoveďami v médiách alebo publikáciách.

4.1 Princípy

Konzorcium sa zaväzuje, že v rámci programu EEA CSF SK bez ohľadu na formu komunikácie bude rešpektovať práva a dôstojnosť každej osoby a každého dieťaťa za každých okolnosti, berúc do úvahy jeho najlepší záujem. **Je zakázané vytvárať a používať ponižujúce alebo diskriminujúce zobrazenia a vyjadrenia.**

Konzorcium sa zaväzuje vo všetkých aktivitách programu EEA CSF SK dodržiavať nasledovné princípy:

- **Princíp dôstojnosti** – dôstojnosť každej osoby musí byť zachovaná za každých okolností. Vyjadrenia a audio-vizuálne obsahy nesmú degradovať, diskriminovať alebo znevažovať zraniteľnú osobu a dieťa. Zraniteľné osoby, vrátane detí majú byť počas fotografovania/natáčania vhodne oblečené a nemajú sa objavovať na fotografiách/videách v pózach, ktoré by mohli byť vnímané ako sexuálne provokatívne.

- **Princíp správnosti** – informácie o osobách a deťoch nesmú byť zmanipulované a skreslené, napríklad z dôvodu vyvolania senzácie. Príbehy

a fotografie by mali vyvážene hovoriť o živote zraniteľných osôb a detí a okolnostiach alebo negatívach, ktorým čelia, ako aj o zmenách a pokroku zraniteľných osôb a detí. V komunikácii sa je potrebné vyhýbať zovšeobecňovaniu, ktoré neodzrkadľuje danú situáciu. Nemali by byť používané fotografie/audio-vizuálne diela, ktoré neznázorňujú priamo daný príbeh alebo udalosť a sú vytrhnuté z kontextu.

- **Princíp zachovania súkromia** – Konzorcium sa zaväzuje, že nebude používať žiadne informácie o osobách a deťoch, ktorých zverejnenie by ich mohlo vystaviť riziku alebo viesť k odhaleniu ich súkromia a identity.

Konzorcium sa zároveň zaväzuje, že:

- bude vždy používať iba prvé meno účastníkov, dohliadať, aby nebola zverejnená ich adresa, názov a adresa, alebo iné informácie ohľadom bydliska/pobytu, ak nebolo dohodnuté inak so zákonným zástupcom a dieťaťom. V prípade, že je nevyhnutné chrániť bezpečnosť zraniteľnej osoby alebo dieťaťa, bude použité zmenené meno.
- Bude bezpečne uchovávať všetky získané informácie a obrazy zraniteľných osôb a detí (vrátane tých uchovaných v počítači). Prístup k informáciám budú mať iba tie osoby, ktoré sú priamo zapojené do daného programu, projektu alebo aktivity.
- Podľa relevantnosti bude reprezentovať vo svojich komunikačných výstupoch široké spektrum osôb a detí: mužov, ženy, chlapcov, dievčatá, v rôznom vekovom rozpätí, rôznych národnosti, etnických skupín a schopností. Konzorcium zabezpečí, aby sa v komunikačných výstupoch objavili osoby z rôznych skupín, podľa toho, kde má Konzorcium svoje činnosti.

4.2 Informovaný súhlas

Je nevyhnutné vyžiadať si podpísaný informovaný súhlas skôr, ako osoby a deti fotíme alebo nahrávame videá o ich živote, ktoré plánujeme použiť v rámci externej či internej komunikácie. Znamená to, že všetky osoby, deti a ich zákonní zástupcovia sú informovaní o tom ako a kde budú fotografie, videá alebo informácie spracované a publikované. Taktiež sú informovaní o tom, že s tým nemusia súhlasiť, a že informácie o ich bydlisku alebo iné súkromné údaje budú zmenené alebo zamlčané. Na zverejnenie prvého mena je taktiež potrebný súhlas.

Tento súhlas je platný iba s podpísaným a vyplneným Informovaným súhlasom, ktorý podpíše dospelá osoba a/alebo rodič/zákonný zástupca. V prípade, že to nie je možné, súhlas podpíše predstaviteľ organizácie, ktorá dieťa zastupuje.

Informovaný súhlas a iné formuláre bude organizácia archivovať na bezpečnom mieste. Napriek získaniu písomného súhlasu, je potrebné znova, priamo počas aktivity, overiť súhlas osôb a detí s účasťou na fotografovaní/natáčaní a pod.

4.3 Vedenie rozhovoru

Vedenie rozhovoru si vyžaduje ovládanie určitých zručnosti a dodržiavanie základných princípov, aby pri rozhovore boli rešpektované práva a zachovaná dôstojnosť respondentov.

Informovaný súhlas – okrem základných informácií a súhlasu by mal obsahovať aj prehľad tém, o ktorých sa bude hovoriť a uistenie, že respondent môže kedykoľvek odmietnuť pokračovanie rozhovoru. Osoba, ktorá rozhovor robí, by sa mala hneď na začiatku rozhovoru uistiť, či respondent rozumie podmienkam rozhovoru a svojim právam.

Zabezpečenie podpory – v prípade rozhovoru s dieťaťom alebo zraniteľným dospelým by mala byť počas rozhovoru prítomná osoba, ktorú dané dieťa/dospelý dobre pozná. Ak je to možné, dieťa/dospelý by si samo malo určiť osobu, ktorá sa rozhovoru zúčastní.

Rešpektovanie práva povedať NIE – je potrebné uistiť respondenta, že nemusí odpovedať na otázky, ak sa cíti nepríjemne, a kedykoľvek môže svoj súhlas odvolať.

Pohlavie – je dôležité uvedomiť si, že dievčatá/ženy a chlapci/muži majú iné potreby a zvážiť, či rozhovor bude robiť muž alebo žena. Zároveň je dôležité zvážiť témy rozhovoru z pohľadu pohlavia.

Rešpektovanie práva na informácie – ak je potrebné rozhovor zapisovať alebo nahrávať, treba o tom respondenta informovať vopred a požiadať ho o súhlas.

4.4 Návšteva fotografov, filmových štábov a iných osôb

Pri návšteve fotografov, filmových štábov alebo iných osôb počas aktivít programu EEA CSF SK je potrebné prihliadať na nasledovné:

- Fotografi, filmový štáb, a pod. musia byť oboznámení s Politikou skôr, ako sa stretnú so zraniteľnými osobami a deťmi, ktoré budú fotografovať, nahrávať alebo sa s nimi rozprávať. Zároveň podpíšu Záväzné vyhlásenie dodržiavať podmienky a princípy stanovené v tejto Politike.
- Je potrebné zabezpečiť, aby deti/zraniteľní dospelí nezostali s novinármi, fotografmi a pod. sami bez dozoru.
- Zapojené osoby, deti, rodičia/zákonní zástupcovia budú informovaní o spôsobe zverejnenia fotografií, filmu alebo vyjadrení a je potrebné získať ich súhlas s použitím získaného materiálu.
- Je dôležité, aby kópie fotografií, filmov alebo vyjadrení boli preposlané zapojeným osobám/deťom a ich zákonným zástupcom.
- Z dôvodu ochrany bezpečnosti zapojených osôb a detí musí novinár, fotograf a pod. oboznámiť relevantnú organizáciu, ako bude získaný materiál použitý.

Konzorcium si vyhradzuje právo nepovoliť zverejnenie materiálov z aktivít realizovaných v rámci a s podporou programu EEA CSF SK v prípade, že ide o porušenie niektorých princípov a podmienok tejto Politiky.

Príloha č. 1: Správa o porušení Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA Civil Society Fund Slovakia

Správa o porušení Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA Civil Society Fund Slovakia	
Dátum ohlásenia:	Použitý ohlasovací kanál:
Informácie o ohlasovateľovi	
Meno a priezvisko ohlasovateľa:	
Vek ohlasovateľa:	Rod ohlasovateľa:
Národnosť ohlasovateľa:	Uprednostňovaný jazyk pre podanie ohlásenia:
Adresa a kontakt ohlasovateľa:	
Akékoľvek bezodkladné potreby alebo obavy v súvislosti s bezpečím ohlasovateľa:	
Iné informácie/komentáre:	
Informácie o obeti (osobe, ktorej práva boli porušené)	
Meno a priezvisko obete:	
Adresa a kontakt obete:	
Národnosť obete:	Uprednostňovaný jazyk obete:
Rod obete:	Vek obete:
Ak je obeť mladšia ako 18 rokov a nemá rodiča/určeného opatrovníka: v sprievode☐ bez sprievodu ☐ odlúčená ☐	Ak je obeť mladšia ako 18 rokov, meno a adresa rodiča/opatrovníka:
Dala obeť alebo zákonný zástupca súhlas s vyplnením tohto formulára a odporučením? ☐ Áno ☐ Nie ☐ Neznáme	
Akékoľvek bezodkladné potreby alebo obavy v súvislosti s bezpečím obete:	
Iné informácie/komentáre:	
Informácie o incidente/incidentoch	
Dátum a čas incidentu/incidentov:	Miesto incidentu/incidentov:

Meno údajného páchateľa:
Názov organizácie, s ktorou páchateľ spolupracuje:
Opis incidentu/incidentov slovami obete/podávateľa sťažnosti:
Zatiaľ podniknuté kroky:
Opíšte akékoľvek kroky, ktoré sa podnikli na zabezpečenie bezodkladných potrieb alebo vyriešenie obáv v súvislosti s bezpečím podávateľa sťažnosti a obete:
Ak bola obeť odporučená na nejakú organizáciu s cieľom získať tam podporu, prosíme o opísanie:
Informácie o prijímajúcom subjekte
Dátum nahlásenia:
Meno osoby, ktorá vyplnila nahlásenie:
Podpis:

Informácie o vyšetrovaní a nasledujúcich krokoch, ktoré podniklo Konzorcium
Meno člena Steering Committee, ktorý prijal ohlásenie:
Dátum prijatia ohlásenia členom Steering Committee:
Podpis:
Mená určených vyšetrovateľov a zdôvodnenie ich výberu:
Dátum začiatku vyšetrovania:
Dátum podania správy o vyšetrovaní:
Podrobnosti o vyšetrovaní (prosíme o uvedenie informácií týkajúcich sa krokov podniknutých počas vyšetrovacieho procesu vrátane zdôvodnenia, dátumov, miest, mien zainteresovaných osôb a ich podanie udalostí):
Zistenia vyšetrovania:
Odporúča sa, aby bol prípad postúpený slovenským úradom? Ak áno, prosíme o uvedenie podrobností:
Podpisy vyšetrovateľov:
Nasledujúce kroky vykonané na základe výsledkov vyšetrovania vrátane odôvodnenia:

Meno osoby zodpovednej za nasledujúce kroky, podpis a dátum:

Príloha č. 2: Rozpoznávanie prejavov násilia

Rozpoznávanie prejavov násilia páchaného na deťoch, ale aj zraniteľných osobách, je veľmi zložitá vec a neexistuje jednoduchý návod na rýchle a ľahké odhalenie. Existujú určité náznaky, ktoré môžu vzbudiť podozrenie, treba ich však hodnotiť veľmi opatrne. Netreba automaticky vyhlásiť, že v tom prípade ide o zneužívanie. Rovnako dôležité je uvedomiť si, že ak nejaké náznaky spozorujeme, treba o nich oboznámiť Manažéra/ku Politiky o čo najskôr, aby sa v prípade dokázaného zneužitia prijali opatrenia.

Možné prejavy a následky fyzického násilia:

- modriny, popáleniny, vykĺbenie, pohryznutia, rezné rany,
- nepravdepodobné vysvetlenia zranení,
- odmietanie hovoriť o zraneniach,
- odtiahnutie sa pri fyzickom kontakte,
- odmietanie odhaliť ruky a nohy v horúcom počasí,
- odmietanie zapojiť sa do aktivít (ako napr. šport), ktoré si vyžadujú vyzlečenie vrchného oblečenia,
- strach z návratu domov alebo z kontaktu s rodičmi,
- prejavy nedôvery a obozretnosti voči dospelým,
- seba poškodzujúce správanie,
- agresivita voči iným,
- pasivita a časté sťažovanie sa,
- opakované úteky.

Možné prejavy psychického násilia:

- nepriaznivý alebo oneskorený psychický, kognitívny a emocionálny vývin (u detí),
- bojazlivosť,
- omeškaný vývin reči alebo náhla zmena či porucha reči,
- strach z nových situácií,
- nízka sebaúcta,
- nevhodné citové prejavy/reakcie na situácie,

- extrémna pasivita a/alebo agresivita,
- užívanie drog a alkoholu,
- opakované úteky,
- patologické kradnutie.

Možné prejavy zanedbávania:

- častý hlad,
- vyberanie jedla zo smetných košov, krádež a skrývanie jedla,
- nedostatočná osobná hygiena,
- častá únava,
- nevhodné oblečenie (napr. letné oblečenie v zime),
- časté meškanie do školy, na aktivity alebo absencia,
- neriešené zdravotné problémy,
- nízka sebaúcta,
- nedostatočné spoločenské návyky,
- patologické kradnutie,
- užívanie drog a alkoholu.

Možné prejavy sexuálneho zneužívania:

- veku neprimerané sexuálne správanie alebo vyjadrovanie sa,
- nočné močenie a špinenie,
- bolesti análneho otvoru alebo pohlavných orgánov,
- problémy s nespavosťou,
- strach zostať osamote s dospelým,
- sexuálna promiskuita,
- extrémne riskovanie u adolescentov.

Možné obavy v správaní u dospelých:

- osoba, v ktorej prítomnosti sa správanie zraniteľnej osoby/dieťaťa viditeľne mení – stáva sa utiahnutým, ustráchaným, je v strese, stáva sa podráždeným,
- osoba, ktorá žiada zraniteľnú osobu/dieťa, aby klamalo alebo niečo tajilo,
- osoba, ktorá poruší ktorýkoľvek z princípov Politiky ,
- osoba, ktorá navrhne súkromnú komunikáciu s dieťaťom e–mailom, telefonicky alebo osobne.

PRÍLOHA Č. 3: ČESTNÉ VYHLÁSENIE O DODRŽIAVANÍ POLITIKY OCHRANY PRÁV ZRANITEĽNÝCH OSÔB A DETÍ

Čestné vyhlásenie

Podpísaný/á,..... *(meno, priezvisko, titul)*,

organizácia .....,

názov podporeného projektu v programe EEA Civil Society Fund Slovensko

.....

týmto **čestne vyhlasujem**,

že som sa oboznámil/a a súčasne aj organizácia v ktorej pôsobím, s Politikou ochrany práv zraniteľných osôb a detí, ich obsahom, ako aj právami a povinnosťami, ktoré nám z nich vyplývajú ako organizácii alebo partnerovi v programe EEA Civil Society Fund Slovensko, a že plne som jej porozumel/a.

Súhlasím s princípmi uvedenými v tejto politike, uvedomujem si dôležitosť ich implementácie a presadzovania noriem, procesov a postupov v nich uvedených, ako aj následky vyplývajúce z ich porušenia. Zaväzujem sa dodržiavať ich počas celej spolupráce s *Konzorciom EEA Civil Society Fund Slovensko.

V ..... dňa ....

Podpi

*Program EEA Civil Society Fund Slovakia spravuje konzorcium slovenských nadácii Nadácia Ekopolis, Nadácia otvorenej spoločnosti Bratislava a Karpatská nadácia.

Príloha č.4: Záväzné vyhlásenie súhlasu s Politikou ochrany práv zraniteľných osôb a detí

Čestné vyhlásenie

Ja, dolu podpísaný/á.....záväzne vyhlasujem, že som si prečítal/a a plne

porozumel/a štandardom, postupom a usmerneniam uvedeným v Politike ochrany práv zraniteľných osôb a detí vytvorenej pre potreby programu Civil Society Fund Slovensko. Súhlasím so všetkými uvedenými princípmi a uvedomujem si dôležitosť implementácie a presadzovania Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí, jej štandardov, procesov a postupov a zaväzujem sa ich dodržiavať počas celej doby mojej spolupráce s *Konzorciom EEA Civil Society Fund Slovensko. Zároveň beriem na vedomie, že svojim súhlasom dávam Konzorciu EEA Civil Society Fund Slovensko právo:

- skontrolovať záznamy v registri trestov priamo súvisiace s prácou so zraniteľnými osobami a/alebo deťmi
- vyžiadať si podpísané Čestné vyhlásenie o akomkoľvek odsúdení v trestnom konaní alebo rehabilitovanom treste
- vyžiadať si vyhlásenie o možnom vyšetrovaní alebo obvineniach voči mne v súvislosti s bezpečnosťou zraniteľných osôb a/alebo detí
- vyžiadať si dva osobné posudky

.....

(meno)

.....

(zamestnanie/pozícia)

Čestné vyhlásenie o bezúhonnosti

Odsúdili vás niekedy za úmyselný trestný čin?

ÁNO ☐ NIE ☐

Bolo proti vám niekedy vznesené obvinenie za sexuálne nevhodné správanie v akejkoľvek forme?

ÁNO ☐ NIE ☐

Ak ste odpovedali *áno* na niektorú z otázok vyššie, prosíme o poskytnutie podrobností a okolností súvisiacich s akýmikoľvek obvineniami a odsúdeniami, vrátane zahladených odsúdení.

Zároveň, prosím, uveďte informácie o prípadných vyšetrovaniach alebo obvineniach, ktoré boli vznesené voči vašej osobe.

Bol/a som poučený/á, že v prípade podania nepravdivého čestného vyhlásenia môžem byť stíhaný/á za priestupok na základe § 39 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

....

(podpis) (dátum a miesto)

Osobný posudok

Prosím, uveďte meno, adresu a kontaktné údaje dvoch osôb, ktoré vás poznajú viac ako d va roky a nie sú rodinnými príslušníkmi, aby poskytli posudok vašej osoby.

Meno: .....

Adresa: .....

Mobil: .....

E–mail: .....

Meno: .....

Adresa: .....

Mobil: .....

E–mail: .....

Konzorcium EEA Civil Society Fund Slovensko sa zaväzuje chrániť Vami poskytnuté dôverné informácie, ktoré budú bezpečne uložené menovaným Manažérom politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí Konzorcia, ktorý zároveň zváži, do akej miery predstavujú ohrozenie princípov Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí.

Príloha č. 5: Dôležité kontakty

Nadácia Ekopolis

Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica

E-mail:

Tel.: +421 48 470 1091

www.ekopolis.sk

Nadácia otvorenej spoločnosti - Bratislava

Baštová 5, 811 03 Bratislava

E-mail:

Tel.: +421 2 5441 4730

www.osf.sk

Karpatská nadácia

Letná 27, 040 01 Košice

E-mail: info@karpatskanadacia.sk

Tel.: +421 948 488 615

www.karpatskanadacia.sk

Manažér/ka Politiky ochrany práv zraniteľných osôb a detí programu EEA CSF SK:

Veronika Miškech Fričová,
Karpatská nadácia
fricova@eea-csf.sk,
+421 949 174 809

Zodpovedná osoba za Politiku zo Steering Committee:

Peter Medveď, Nadácia Ekopolis

Kontakty pre poskytnutie pomoci a poradenstva obetiam - deťom:

- **Telefónna Linka detskej istoty:**
  116 111 (bezplatná, anonymná, nonstop pre celé Slovensko)
- **Internetová on-line poradňa IPčko:**
  www.ipecko.sk (bezplatná, anonymná, nonstop pre celé Slovensko)
- **Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia páchaného na deťoch: Detstvo bez násilia** – www.detstvobeznasilia.gov.sk

Internetové stránky pre vyhľadanie rôznych druhov pomoci podľa regiónov:

- Orgány sociálnoprávnej ochrany deti
- Centrá pre matky s deťmi
- Krízové centrá pre deti
- Poradenstvo – diagnostika – terapia

Odporúčané podporné služby pre obete SVZ

https://data.unhcr.org/en/documents/details/99350

Záchranné služby:

- **Záchranná služba, polícia, hasiči:** 112
- **Záchranná služba:** 150, 112
- **Polícia:** 158, 112
- **Hasičská služba:** 155, 112
- **Horská záchranná služba:** 18 300